

Sygn. akt IV Ca 301/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Mariola Watemborska

Sędziowie SO: Wanda Dumanowska (spr), Henryk Rudy

Protokolant: Barbara Foltyn

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2013 r., w Słupsku

na rozprawie

sprawy z wniosku H. S.

o rozstrzygnięcie co do aktów stanu cywilnego

na skutek apelacji wnioskodawczynie od postanowienia Sądu Rejonowego w Łęborku z dnia 3 kwietnia 2013 r. sygn. akt VI Ns 175/13

postanawia:

oddalić apelację.

Sygn. akt IV Ca 301/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie H. S. wystąpiła z wnioskiem o ustalenie treści aktu stanu cywilnego – aktu małżeństwa Z. K. z domu S. ze S. K.. Oświadczyła, że nie dysponuje oryginałem aktu małżeństwa, a poszukiwania nie przyniosły pozytywnego rezultatu. Oświadczyła, że została wezwana przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi do złożenia odpisu aktu małżeństwa spadkodawczynie Z. K. ze S. K. lub informacji o tym, w jakim sądzie i pod jaką sygnaturą akt toczy się postępowanie o ustalenie treści aktu małżeństwa tych osób – w terminie 14 dni pod rygorem zawieszenia postępowania.

Postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Łęborku – Wydział Zamiejscowy w Bytowie oddalił powyższy wniosek.

Orzeczenie oparł na następujących ustaleniach. Prawomocnym postanowieniem z dnia 23 lipca 2003 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie II Ns 2805/02 stwierdził, że spadek po Z. S., zmarłej w dniu 7 czerwca 1950 roku w Ł., na podstawie ustawy nabyły dwie córki:

- H. S. voto B. z domu K. oraz
- J. L. z domu M.

po ½ części każda z nich.

Sąd Rejonowy w Bytowie prawomocnym postanowieniem z dnia 7 grudnia 2011 roku sprostował akt zgonu Z. S. sporządzony w USC Ł. pod numerem (...) w ten sposób, iż w miejsce nazwiska osoby zmarłej wpisał (...), w miejsce określenia jej stanu cywilnego wpisał „zameżna”, a w miejsce danych dotyczących małżonka osoby zmarłej wpisał nazwisko (...) i imię (...).

W tej sytuacji zostało wszczęte postępowanie ze skargi/wniosku o wznowienie postępowania w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi pod sygnaturą II Ns 333/12 albowiem:

- spadek powinien być stwierdzony po Z. K. z domu S. zamiast po Z. S. z domu S. oraz
- zmianie ulec powinien krąg spadkobierców ustawowych wobec tego, iż w chwili jej śmierci żył jej mąż S. K..

Z. K. z domu S. była matką wnioskodawczyni H. S.. Urodziła się w G. (...) roku jako córka F. i A.. Była dwukrotnie mężatką. Pierwszy raz wyszła za mąż za F. M., a po rozwodzie z nim zawarła drugi związek małżeński z ojcem wnioskodawczyni S. K. – jeszcze przed II wojną światową w W.. Małżeństwo to trwało do jej śmierci, która nastąpiła w dniu 7 czerwca 1950 roku. Małżonkowie K. oraz dwie córki Z. K. II wojnę spędzili - do czasu wybuchu powstania - w getcie żydowskim w W., a resztę w Niemczech, gdzie zostali wywiezieni. Po II wojnie światowej rodzina K. powróciła do Polski i małżonkowie K. nabyli prawo własności nieruchomości w Ł. umową notarialną z dnia 1 grudnia 1948 roku.

Wnioskodawczyni podjęła poszukiwania aktu małżeństwa rodziców Z. i S. K.. Taki dokument został sporządzony w W. i był w posiadaniu rodziców. Nie wiadomo, kiedy zawarli związek małżeński, ani w jakim urzędzie stanu cywilnego. Byli wyznania katolickiego – brak także pozytywnych informacji z parafii (...). W czasie II wojny światowej zaginęła dokumentacja urzędowa w W.. Zaginął także akt małżeństwa wraz z innymi dokumentami osobistymi rodziny, będące w posiadaniu Z. i S. K. po II wojnie światowej - na skutek najprawdopodobniej kradzieży. Podjęte poszukiwania w Polsce oraz za granicą nie przyniosły pozytywnych rezultatów. H. K. oraz jej siostra J. L. z domu M. urodziły się w W..

Akt małżeństwa Z. i S. K. został na pewno sporządzony.

Akt małżeństwa Z. i S. K. nigdy nie został unieważniony.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd I instancji, powołując się na treść art. 32 ustawy z dnia 29 września 1986 roku prawo o aktach stanu cywilnego stwierdził, że w niniejszej sprawie nie zachodzi żadna z przesłanek ustalenia treści aktu stanu cywilnego - akt małżeństwa Z. i S. K. został sporządzony (istniał nawet fizycznie przez wiele lat i przetrwał wojnę) oraz nie został unieważniony. Nie istnieje więc podstawa prawna żądania wnioskodawczyni. W tej sytuacji procesowej wniosek został oddalony.

Dodatkowo Sąd Rejonowy w Łęborku zwrócił uwagę na to, że sprostowany akt zgonu w wystarczającym stopniu wskazuje, iż jest to akt zgonu Z. K., która zmarła, jako żona S. K. i jest wystarczający dokument do orzekania z wniosku o wznowienie postępowania spadkowego. Stwierdził również, że wnioskodawczyni nie posiada interesu prawnego w zakresie żądania ustalenia aktu małżeństwa Z. i S. K..

Wnioskodawczyni zaskarżyła powyższe postanowienie apelacją, domagając się jego zmiany poprzez uwzględnienie złożonego wniosku, ewentualnie jego uchylecia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Skarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

- naruszenie art. 32 ustawy prawo o aktach stanu cywilnego, przez jego błędną wykładnię i założenie, że nie zachodzi przesłanka do ustalenia treści akt małżeństwa rodziców wnioskodawczyni oraz całkowite pominięcie art. 33 ust. 3 dekretu z dnia 25 września 1945 roku prawo o aktach stanu cywilnego;
- naruszenie art. 22 dekretu z dnia 25 września 1945 roku prawo o aktach stanu cywilnego, § 10 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i

protokołów – poprzez błędną wykładnię pojęcia „sporządzenie aktu”, polegającą na uznaniu, że sporządzeniem aktu można nazwać nieistniejący obecnie odpis aktu;

- naruszenie art. 510 k.p.c. w zakresie, w jakim Sąd uznał, że wnioskodawczyni nie ma interesu prawnego, a w efekcie legitymacji procesowej do żądania ustalenia aktu małżeństwa swoich rodziców.

Sąd II-iej instancji zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie dowodowe, zaproponowane przez wnioskodawczynię, i na jego podstawie dokonał ustaleń, które w pełni pokrywają się z twierdzeniami wnioskodawczyni. W rozważaniach, przedstawionych w uzasadnieniu postanowienia, Sąd dokonał oceny ustalonego stanu faktycznego, który zasługuje na akceptację. W związku z powyższym Sąd Okręgowy ustalenia te przyjmuje za własne, tym bardziej, że nie są one kwestionowane w apelacji.

Zakres kognicji sądu w sprawach o akta stanu cywilnego określony jest w art. 33 ustawy z dnia 29 września 1986r. prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 1995r. Nr 83, poz. 417 ze zm.). Jako podstawa wniosku został wskazany art. 32, który stanowi on m. in., iż ustala się treść aktu małżeństwa jeżeli nie został on sporządzony i nie można go sporządzić w trybie przewidzianym w przepisach ustawy. Ma on zastosowanie wówczas, gdy np. małżeństwo zostało zawarte a nie został sporządzony akt małżeństwa (vide: Prawo o aktach stanu cywilnego z objaśnieniami, M. Albinia, A. Czajkowska, Toruń 1996, s. 51). Pogląd ten zaprezentował również Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 lutego 1997r., wydanym w sprawie III CKU 23/96, w odniesieniu do wniosku o ustalenie aktu urodzenia, stwierdzając, iż jeżeli akt urodzenia był sporządzony przez urząd stanu cywilnego, wniosek o jego ustalenie przez sąd jest niedopuszczalny (vide: sip. Legalis).

W niniejszej sprawie, na podstawie twierdzeń wnioskodawczyni, Sąd Rejonowy ustalił, iż akt małżeństwa jej rodziców został sporządzony, był w ich dyspozycji i zaginął w okolicznościach, której wskazać nie potrafiła. Nie przedstawiła też zaświadczenia o braku wpisu aktu małżeństwa w księgach stanu cywilnego, z urzędu w którym małżeństwo to miało być zawarte, wymaganego jako dowód w tego typu sprawach (vide: Prawo o aktach stanu (...) s. 52). Zatem, słusznie Sąd Rejonowy przyznał, iż wniosek był niedopuszczalny.

Wskazać dodatkowo należy, iż we wniosku o ustalenie treści aktu stanu cywilnego należy wskazać wszystkie dane, podlegające rejestracji w księgach stanu cywilnego. W wypadku aktu małżeństwa określa je art. 62 prawa o aktach stanu cywilnego. Wniosek złożony w niniejszej sprawie nie wskazywał daty i miejsca zawarcia związku małżeńskiego przez rodziców wnioskodawczyni. Nie znała ich również wnioskodawczyni a materiał dowodowy zaproponowany przez nią nie pozwalał na ich ustalenie. W postępowaniu opartym na art. 32 pkt 2 tej ustawy konieczne jest stwierdzenie wszystkich danych podlegających rejestracji w księgach stanu cywilnego (vide: uchwała SN z 26 marca 1970r., III CZP 11/70, sip. Legalis). Danych tych nie potrafiła wskazać, obecna na rozprawie apelacyjnej, pełnomocnik wnioskodawczyni.

Wobec powyższego, na mocy art. 385 kpc, orzeczono jak w sentencji.